

Vzdělávací soustředění studentů projekt KOSOAP
Slunce, projevy sluneční aktivity a využití spektroskopie v astrofyzikálním výzkumu

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ, Z PROSTŘEDKŮ FONDU MIKROPROJEKTŮ
SPRAVOVANÉHO REGIONEM BÍLÉ KARPATY

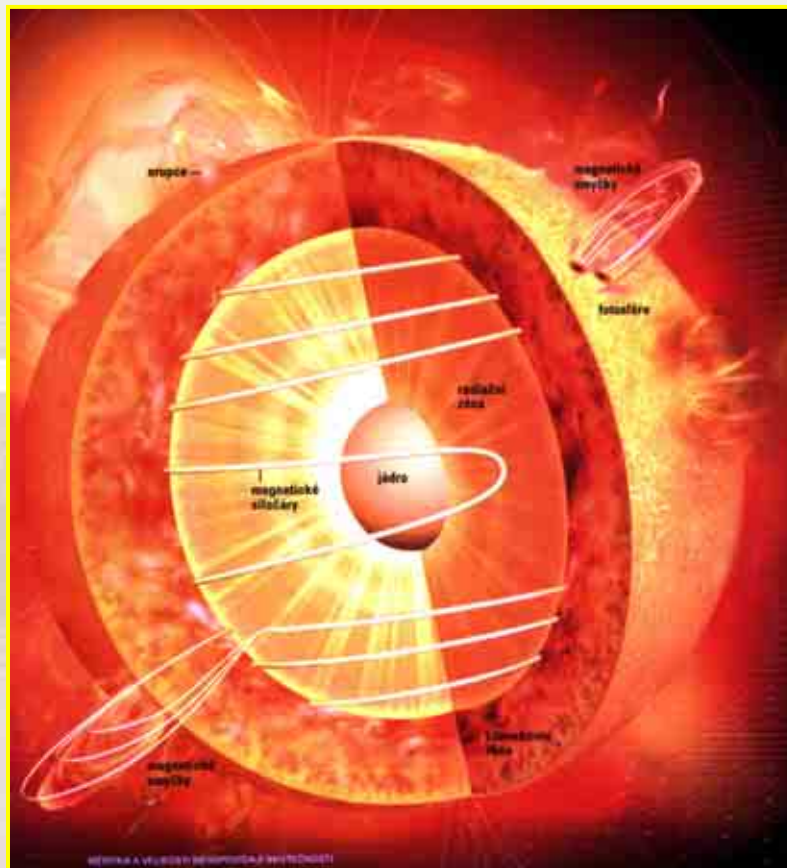
TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVANÝ EURÓPSKOU ÚNIOU, Z PROSTRIEDKOV FONDU MIKROPROJEKTOV
SPRAVOVANÉHO TRENČIANSKYM SAMOSPRÁVNÝM KRAJOM

Význam měření magnetických polí na Slunci

Ing. Libor Lenža, Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

Význam magnetických polí na Slunci

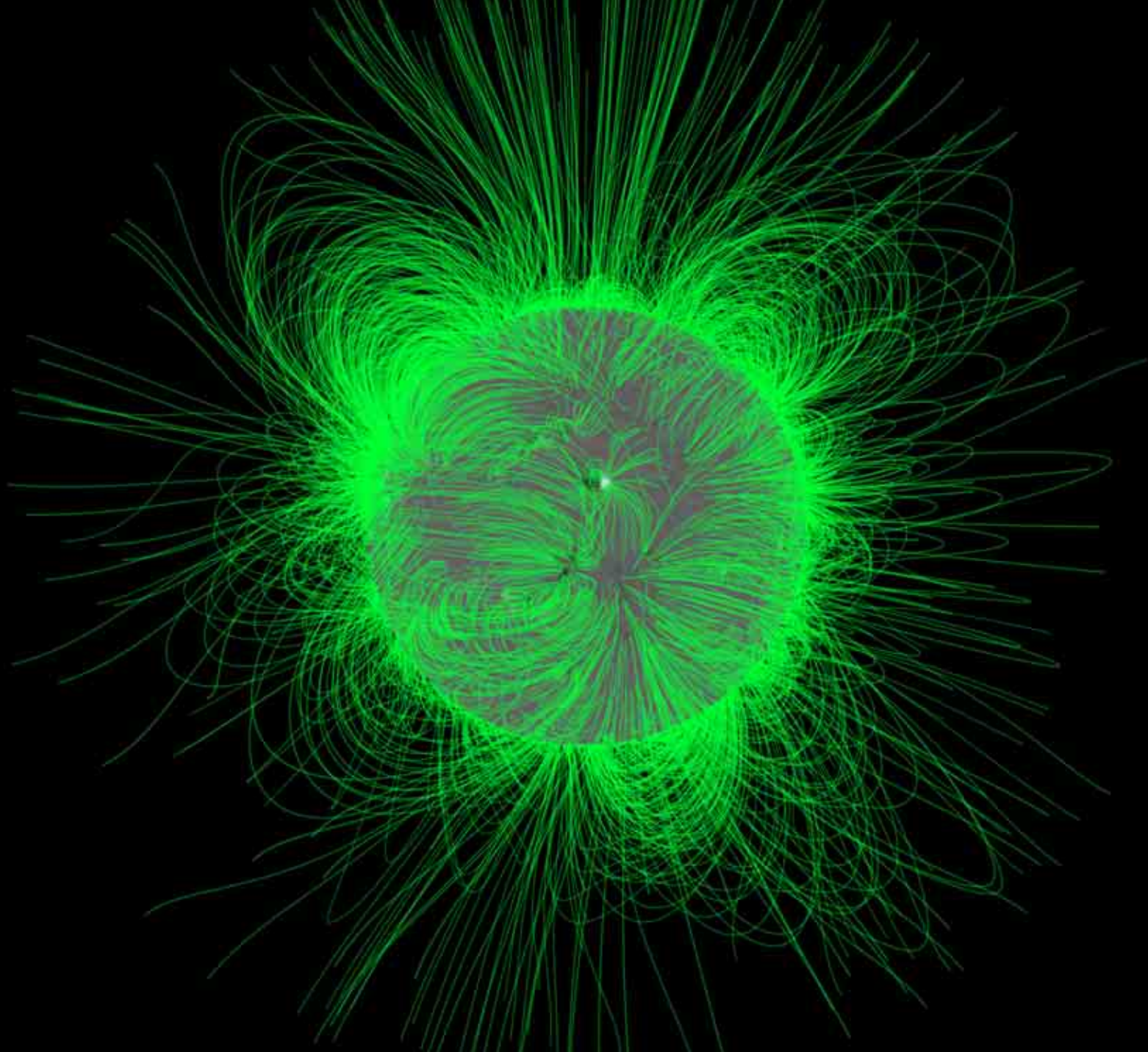

**Magnetická pole hrají klíčovou roli v generování
projevů sluneční aktivity**

Globální magnetické pole

Jeho deformace díky rotaci Slunce, jehož svrchní vrstvy nerotují jako tuhé těleso vede k zesilování lokálních magnetických polí – vzniku aktivních oblastí.

Sluneční atmosféra – 3D

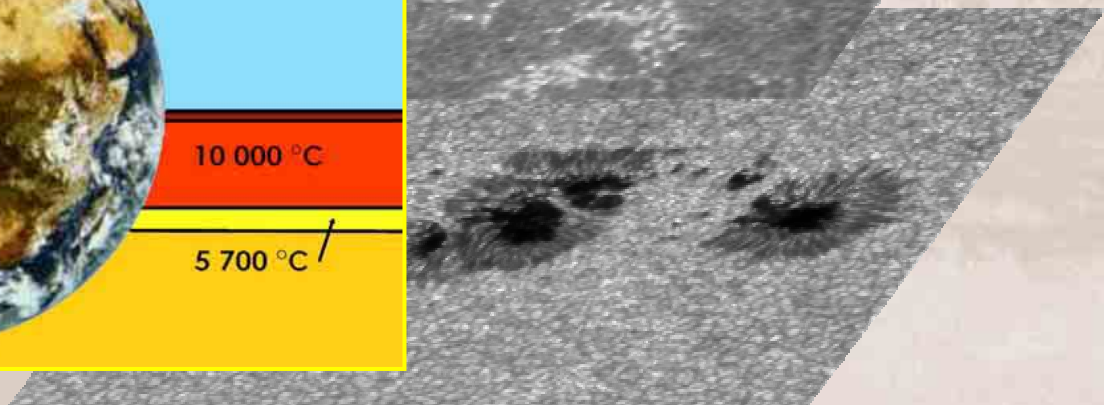
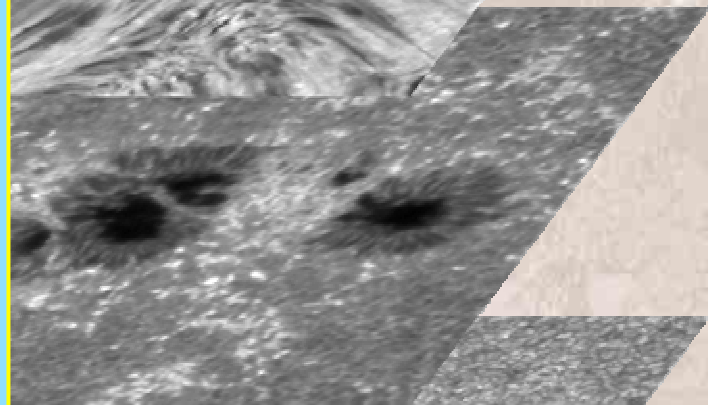
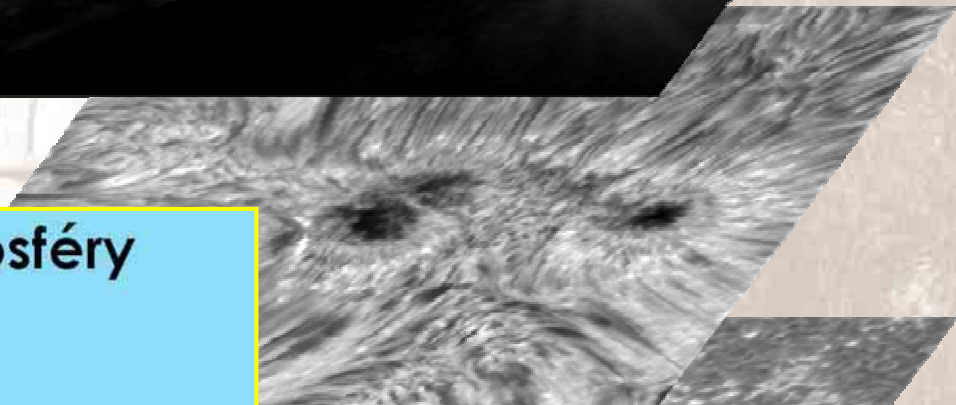
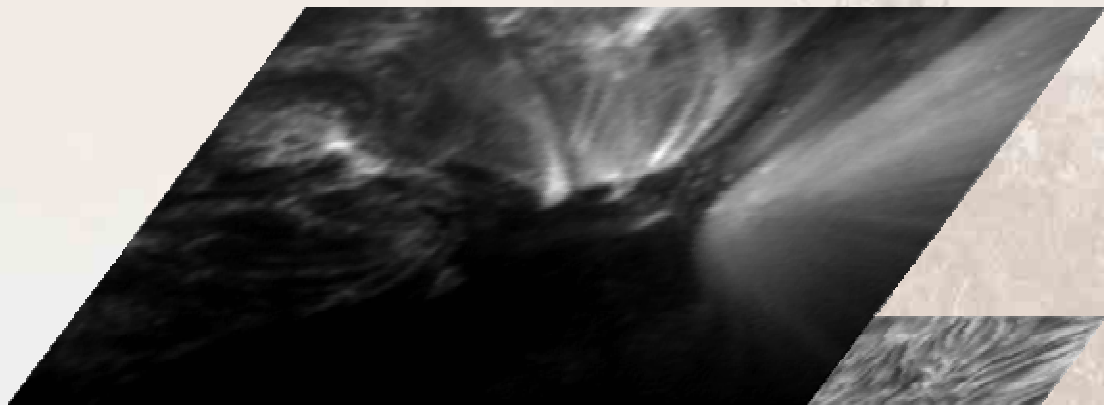
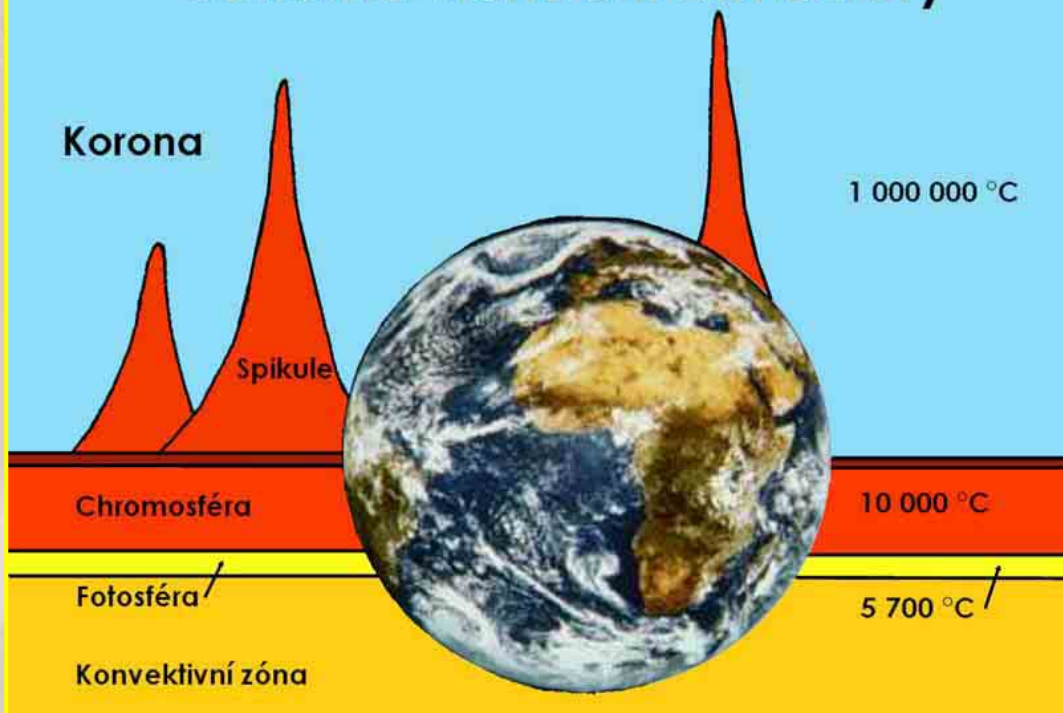
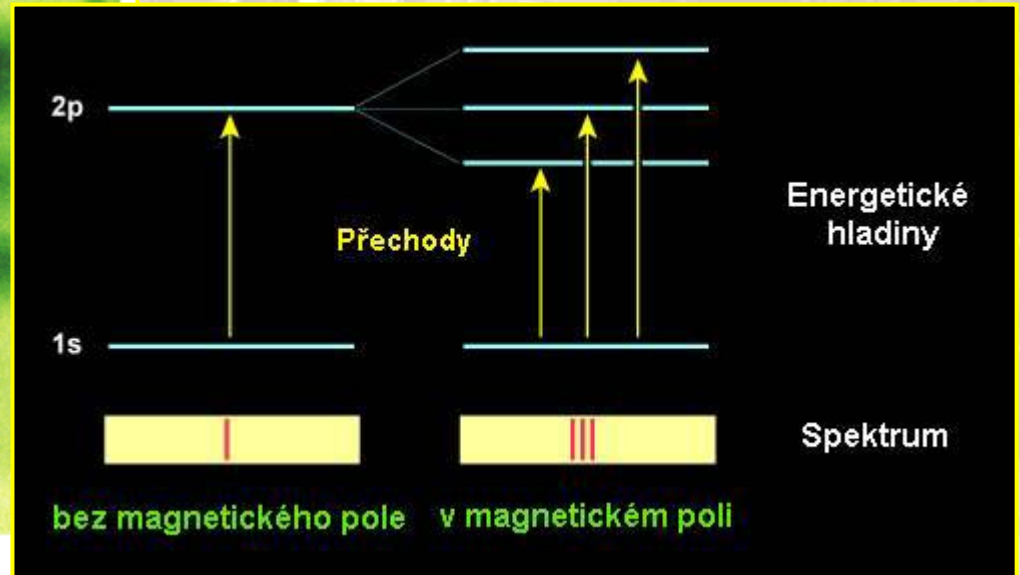
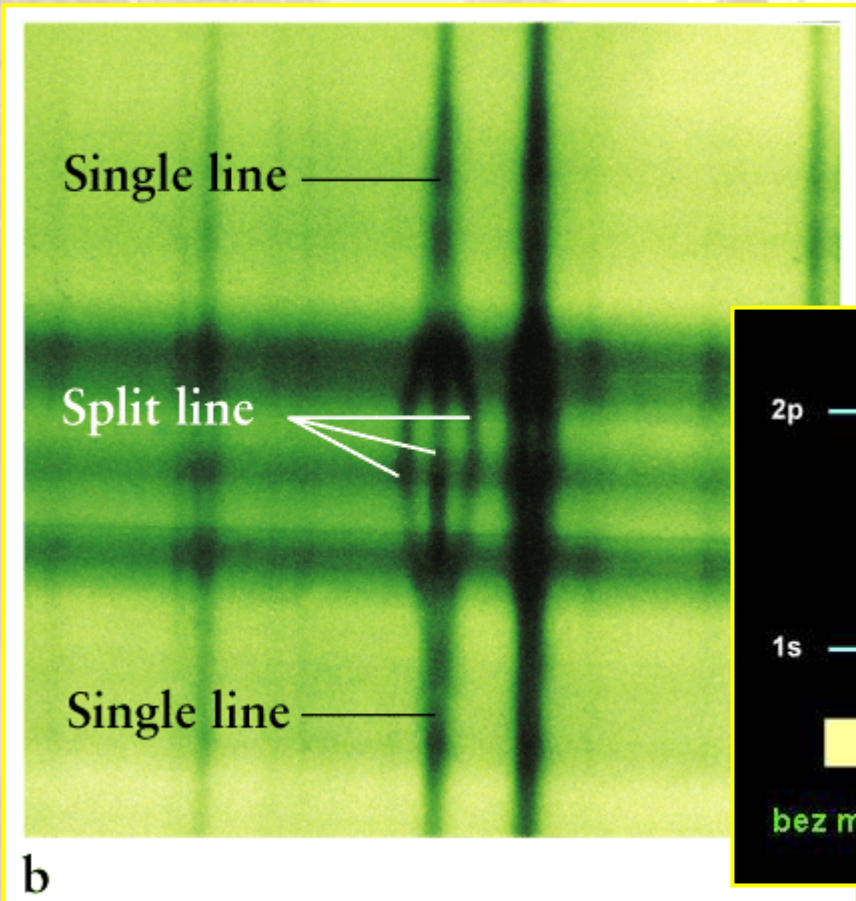

Schéma sluneční atmosféry

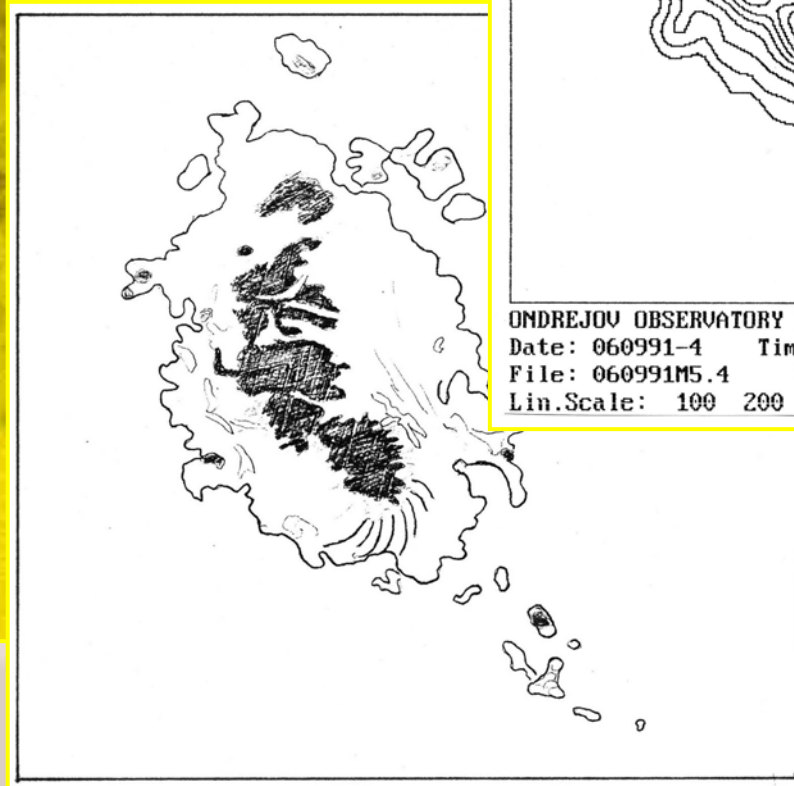
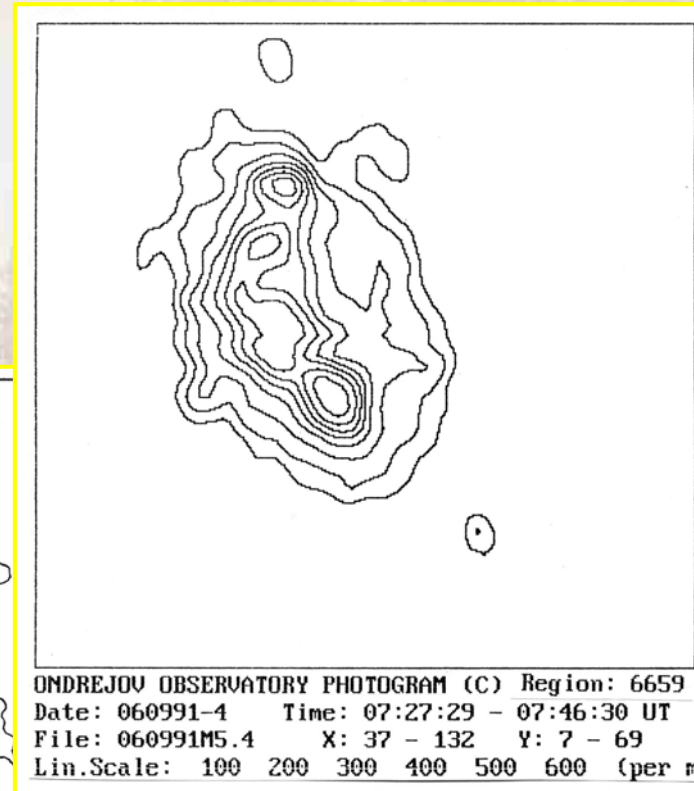
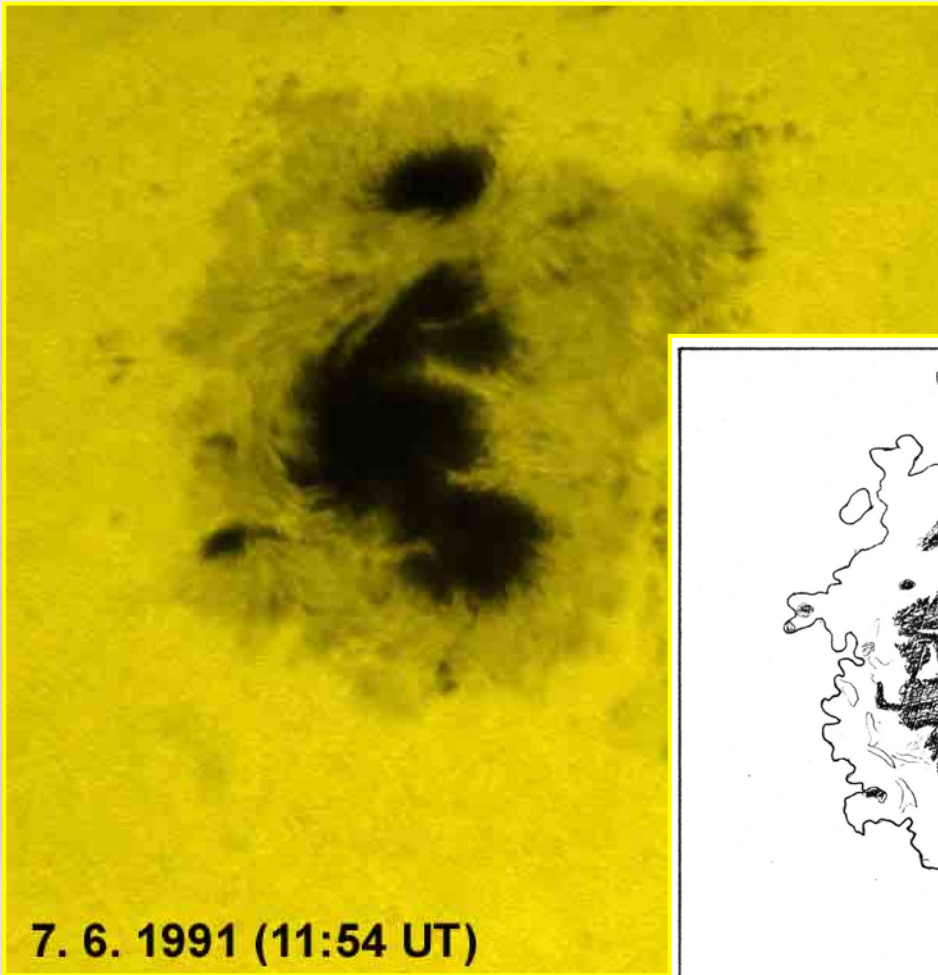

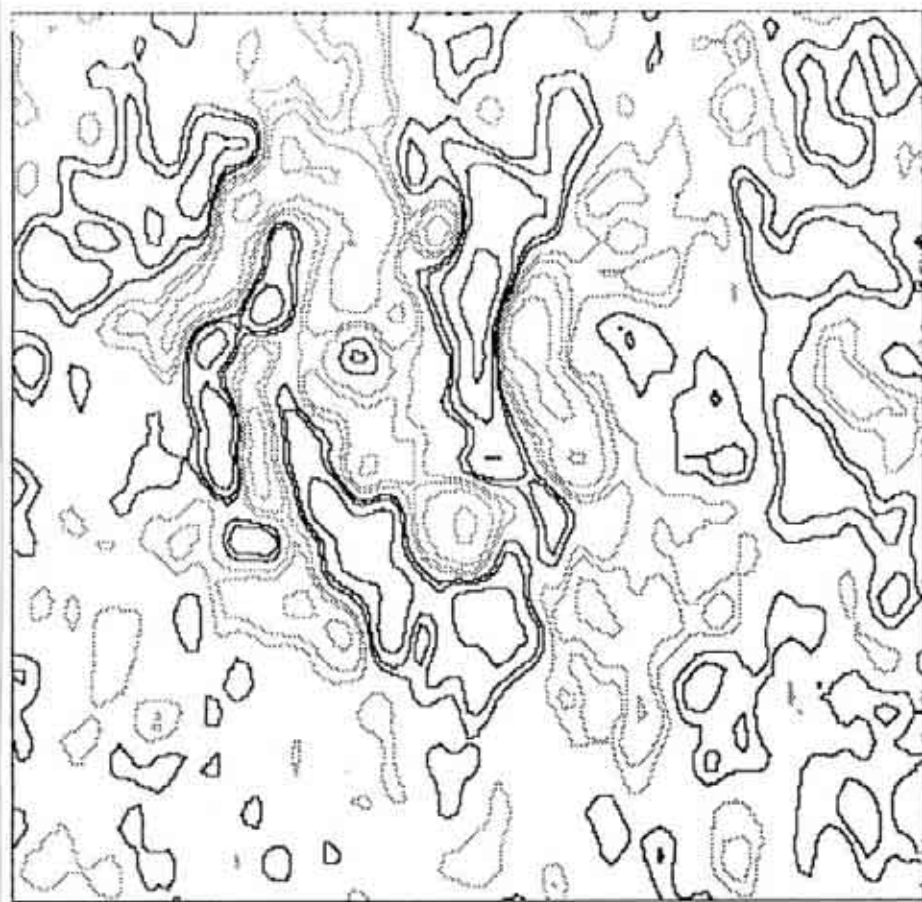
Jak změříme magnetické pole na Slunci?

Pomocí spektra – resp. využití Zeemanova jevu

Magnetická pole - Ondřejov

Region: 6659

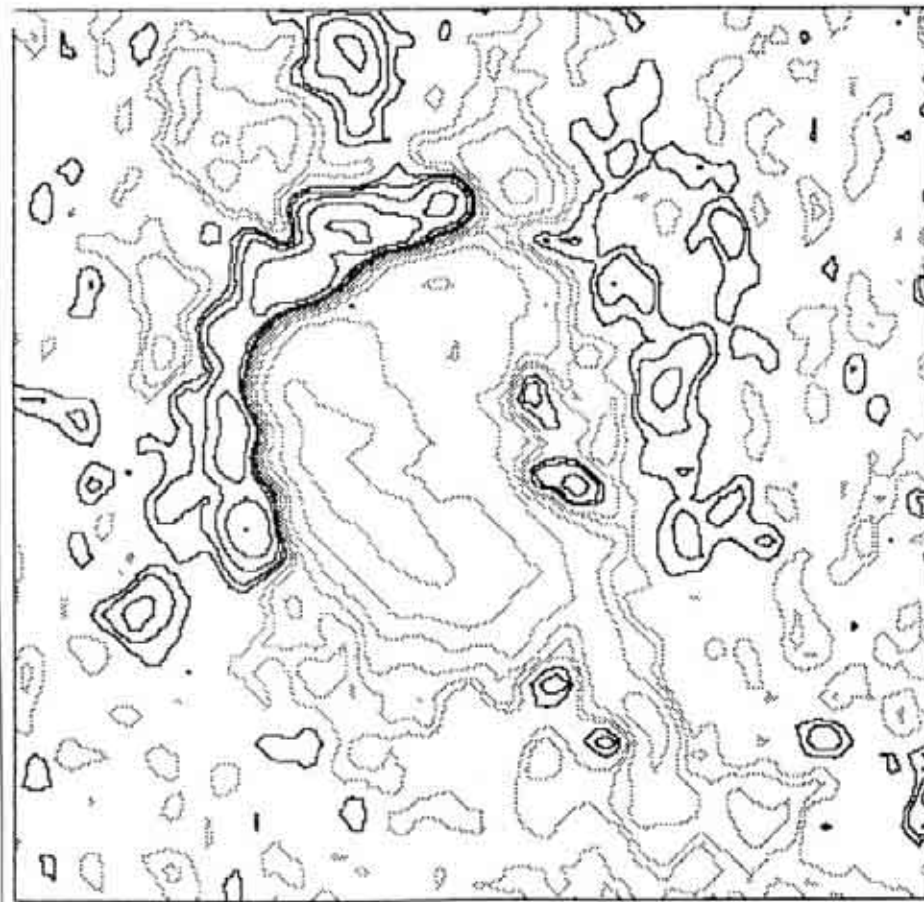
100''

ONDREJOV OBSERVATORY DOPPLERGRAM (20000)

Date: 060991-4 Time: 07:27:29 - 07:46:30 UT

File: 060991M8.4 X: 37 - 132 Y: 7 - 69

Log.Scale: 100 200 400 800 1600 3200 (m/s)

Region: 6659

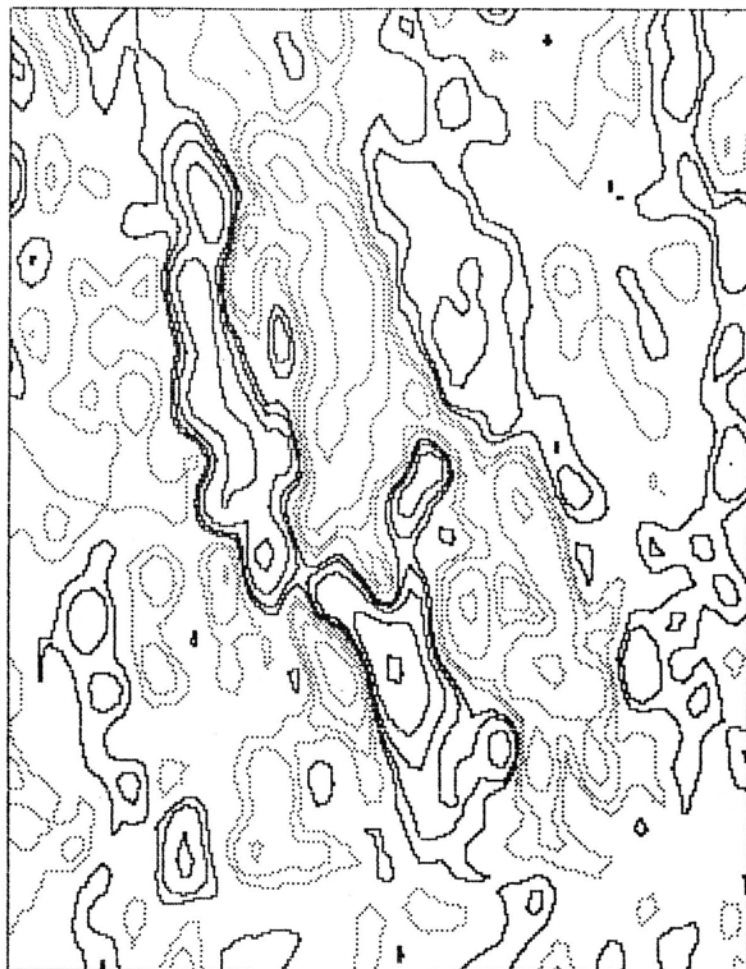
100''

ONDREJOV OBSERVATORY MAGNETOGRAM

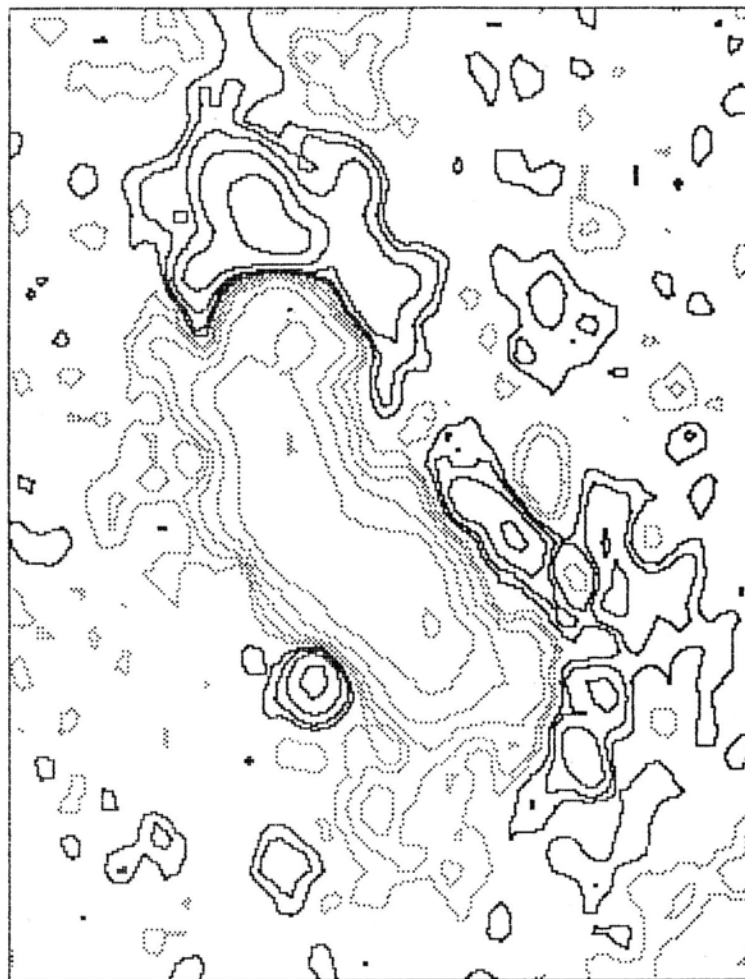
Date: 060991-4 Time: 07:27:29 - 07:46:30 UT

File: 060991M1.4 X: 37 - 132 Y: 7 - 69

Log.Scale: 4 8 16 32 64 128 (mT)

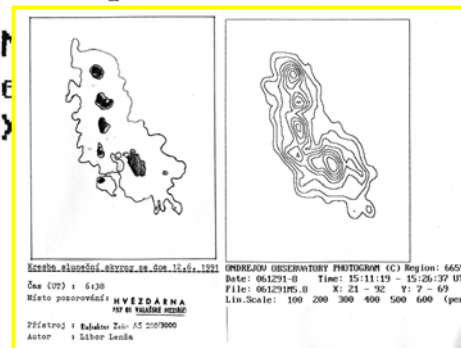
100" Region: 6659

100" Region: 6659

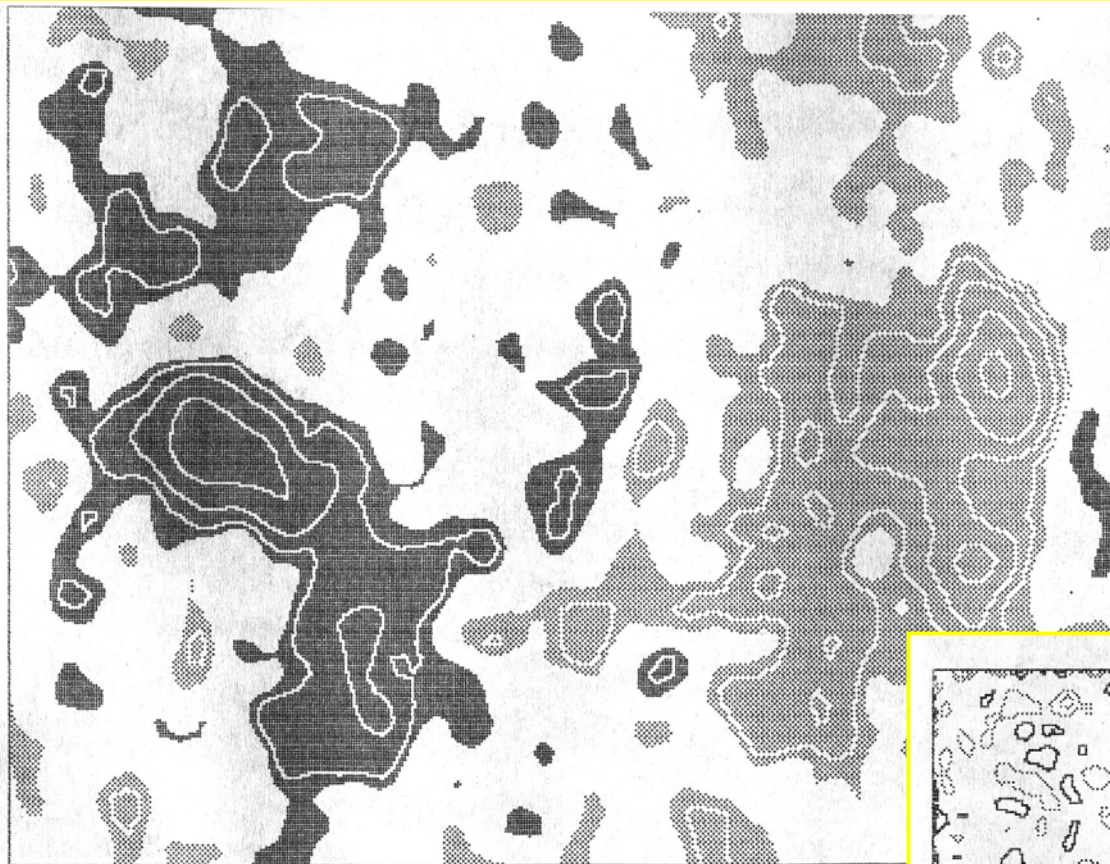
ONDREJOV OBSERVATORY M
 Date: 061291-8 Time
 File: 061291M1.8
 Log.Scale: 4 8 16

ONDREJOV OBSERVATORY DOPPLERGRAM (20000)
 Date: 061291-8 Time: 15:11:19 - 15:26:37 UT
 File: 061291M8.8 X: 21 - 92 Y: 7 - 69
 Log.Scale: 100 200 400 800 1600 3200 (m/s)

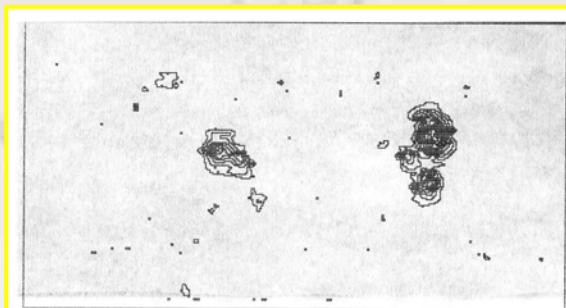
ONDREJOV OBSERVATORY PHOTOGRAM (C) Region: 6659
 Date: 061291-8 Time: 15:11:19 - 15:26:37 UT
 File: 061291M8.8 X: 21 - 92 Y: 7 - 69
 Log.Scale: 100 200 300 400 500 600 (per
 Ondrejov - Kladsko Zoo AS 2078000
 Autor - Libor Leška

UT

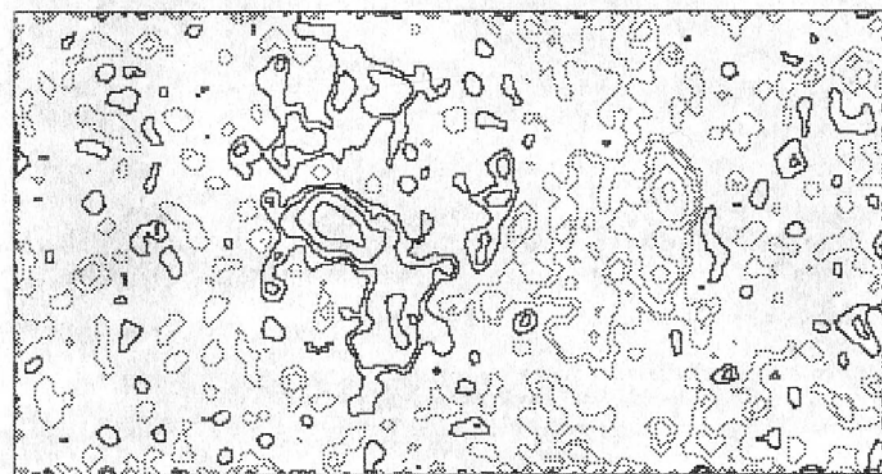

ONDREJOV OBSERVATORY MAGNETOGRAM

Date: 091391-20 Time: 15:14:22 - 15:26:53
 File: 091391M1.20 X: 51 - 155 Y: 4 -
 Log.Scale: 4 8 16 32 64 128 (mT)

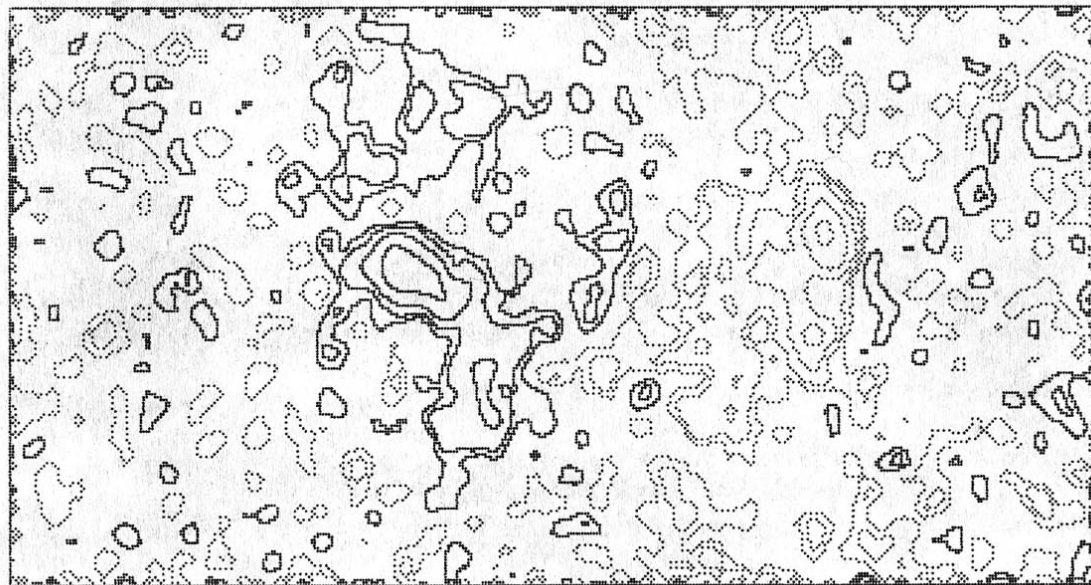

100"
 ONDREJOV OBSERVATORY PHOTOGRAM (C)
 Date: 091391-20 Time: 15:14:22 - 15:26:53 UT
 File: 091391M5.20 X: 1 - 191 Y: 1 - 68
 Lin.Scale: 50 100 150 200 250 300 (per mil)

ONDREJOV OBSERVATORY MAGNETOGRAM

Date: 091391-20 Time: 15:14:22 - 15:26:53 UT
 File: 091391M1.20 X: 1 - 191 Y: 1 - 68
 Log.Scale: 4 8 16 32 64 128 (mT)

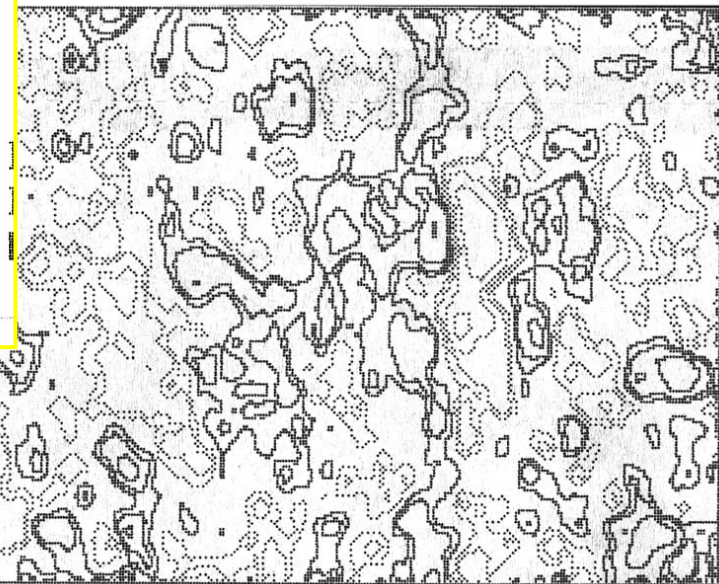
100"

ONDREJOV OBSERVATORY MAGNETOGRAM

Date: 091391-20 Time: 15:14:22 - 15:26:53 UT

File: 091391M1.20 X: 1 - 191 Y: 1 - 68

Log.Scale: 4 8 16 32 64 128 (mT)

100"

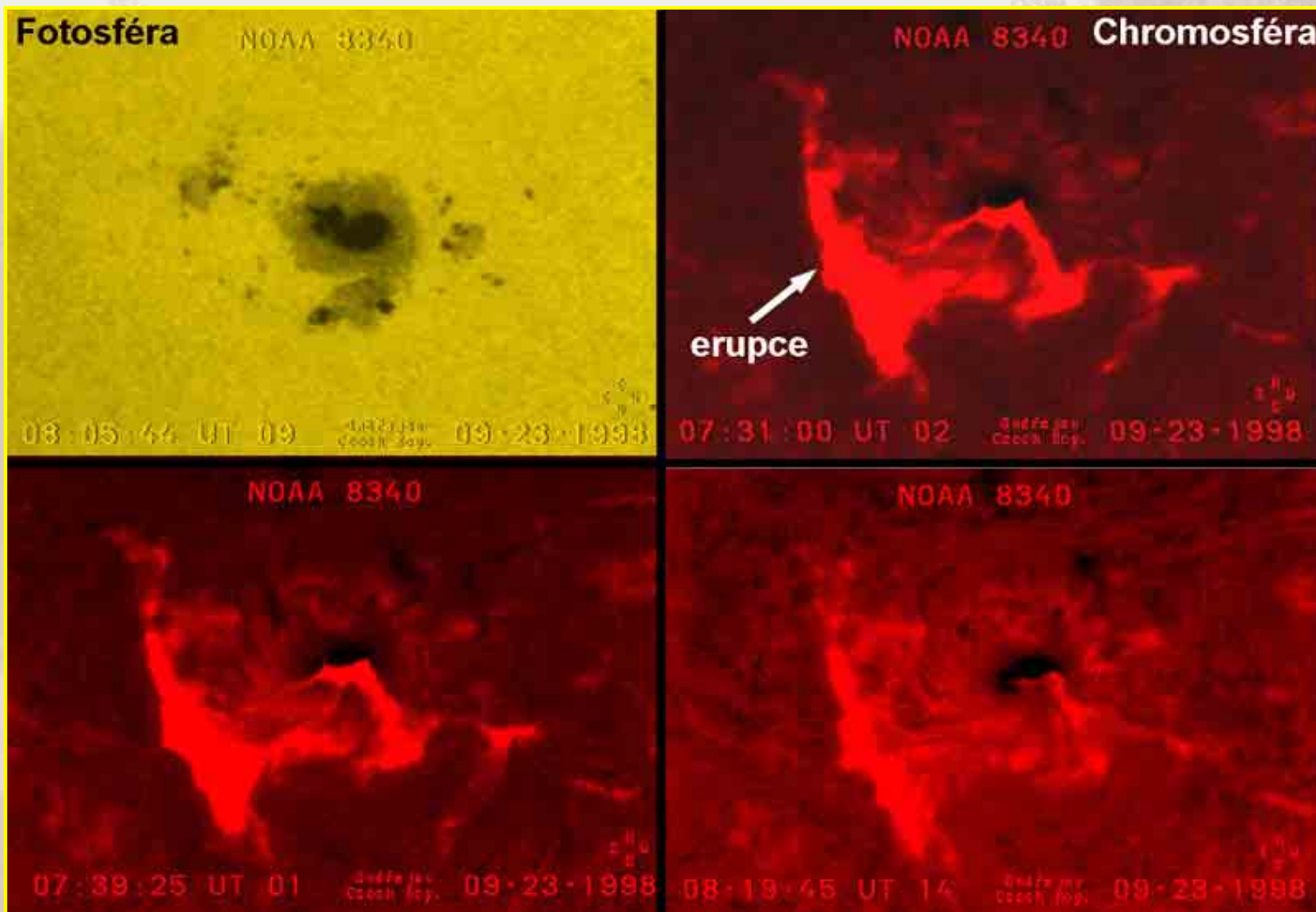
ONDREJOV OBSERVATORY DOPPLERGRAM (20000)

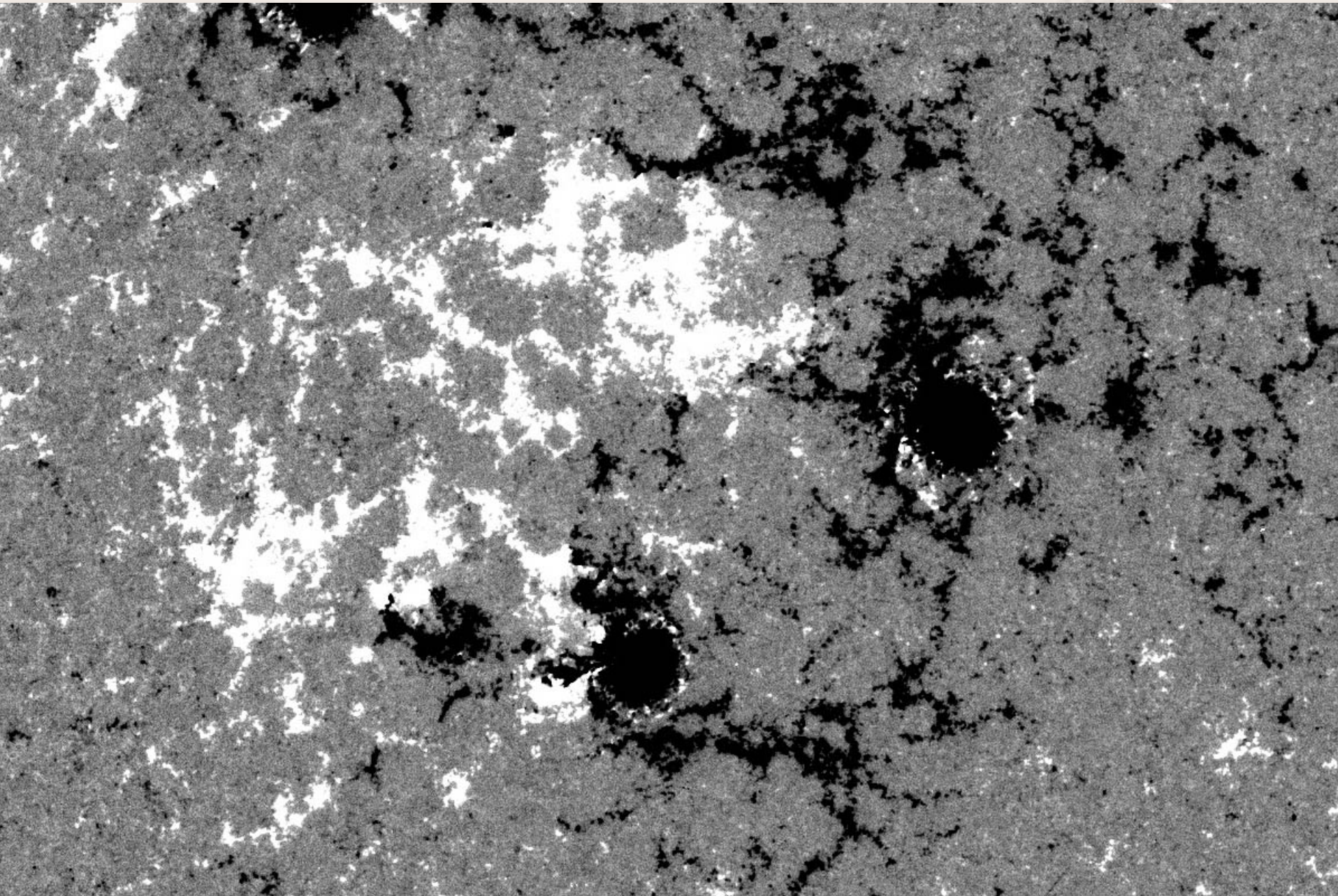
Date: 091391-20 Time: 15:14:22 - 15:26:53 UT

File: 091391M8.20 X: 1 - 191 Y: 1 - 68

Log.Scale: 100 200 400 800 1600 3200 (m/s)

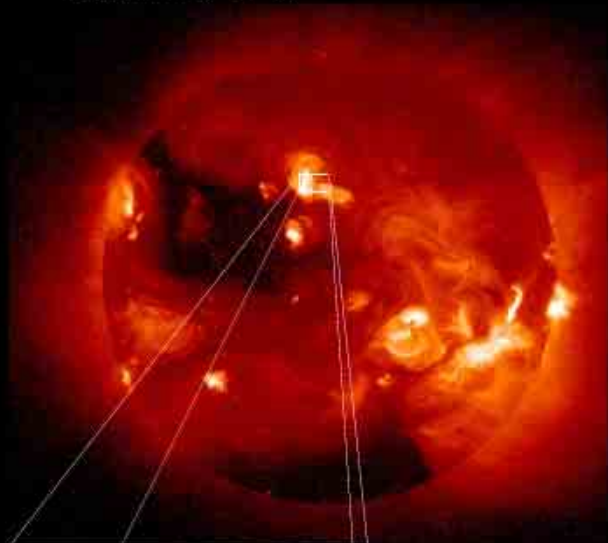
Jiné pohledy na zdánlivě stejné místo

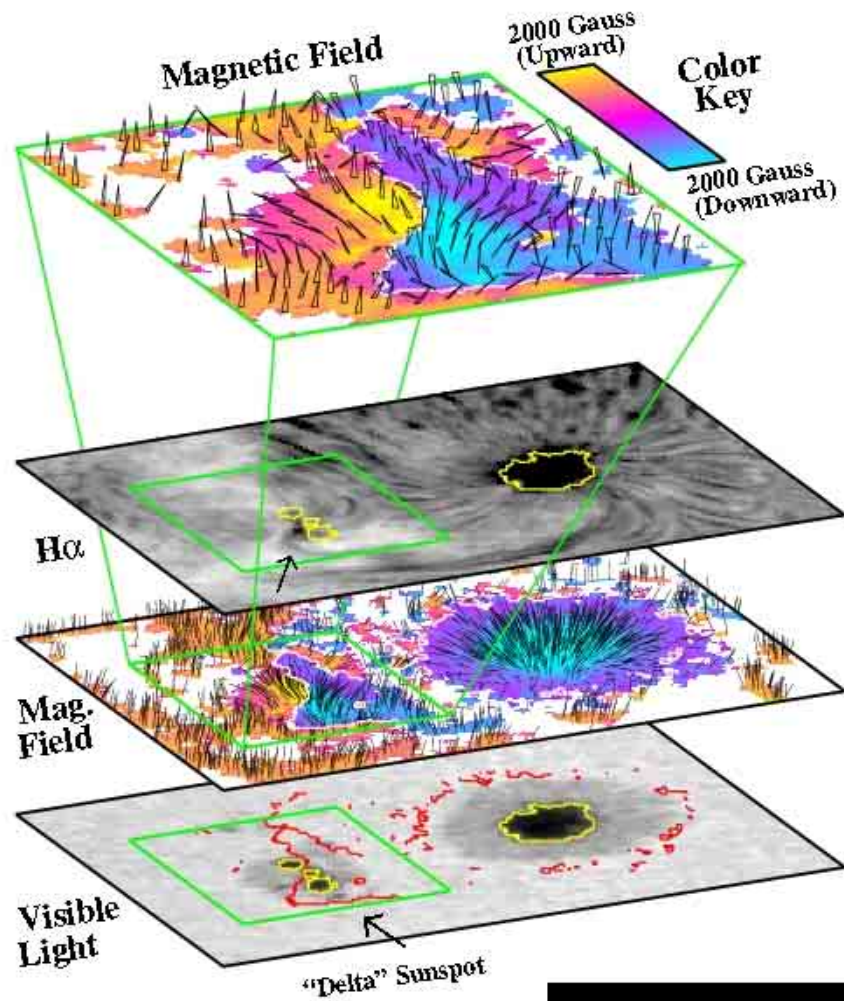

OBSERVATION:

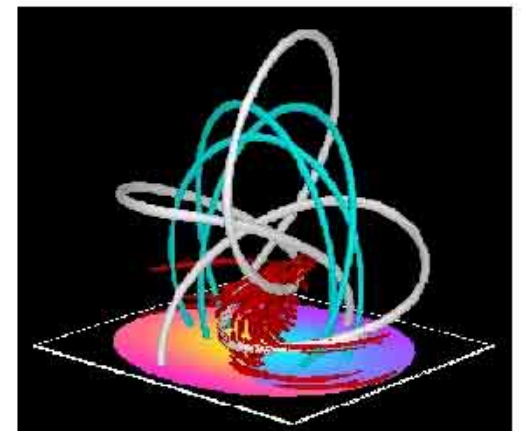
YohKoh Soft X-ray Image
19 June 1992 14^h 27^m UT

Advanced Stokes Polarimeter
Visible Light Image
19 June 1992 15^h 06^m UT

THEORY:

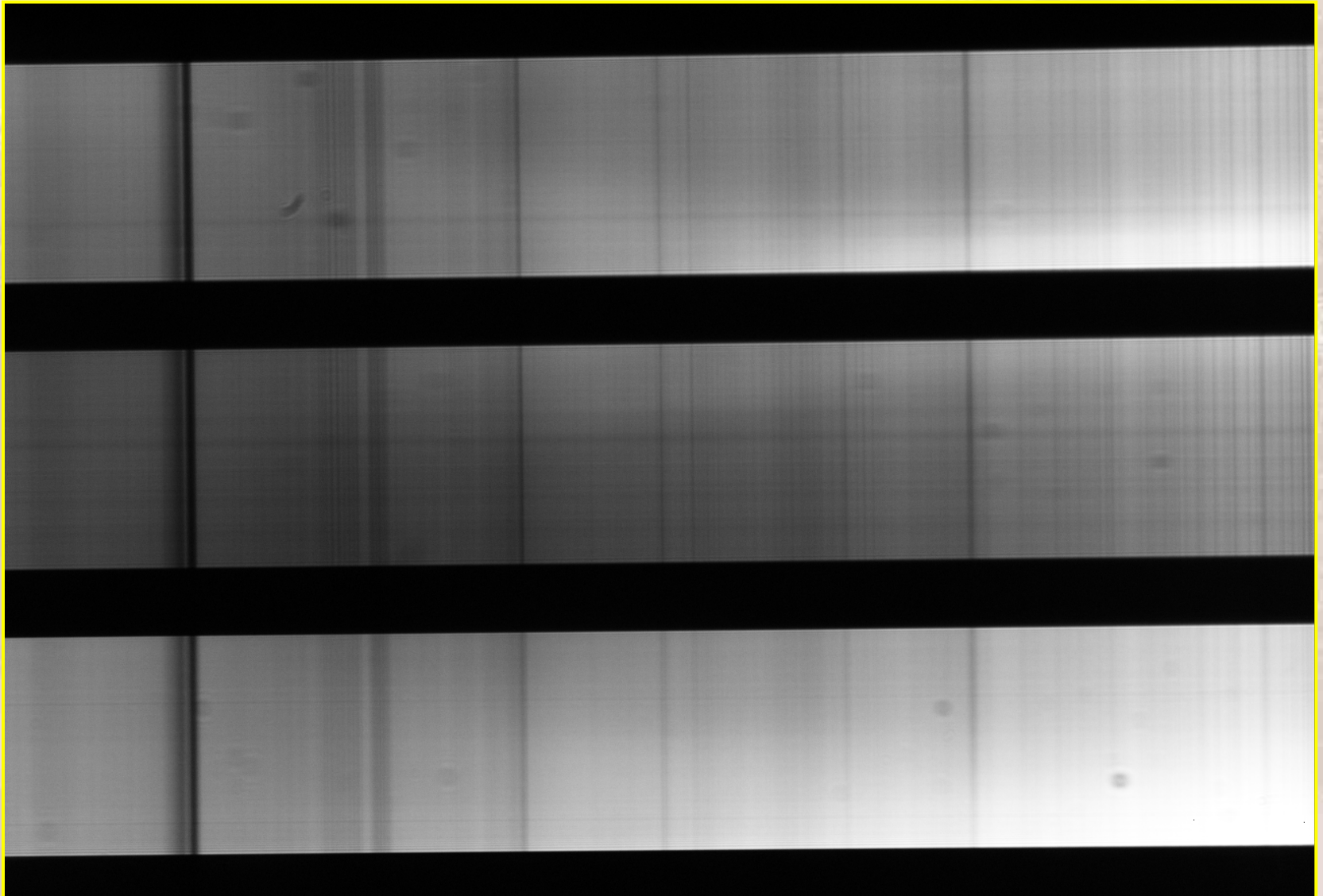

Malý spektroskop

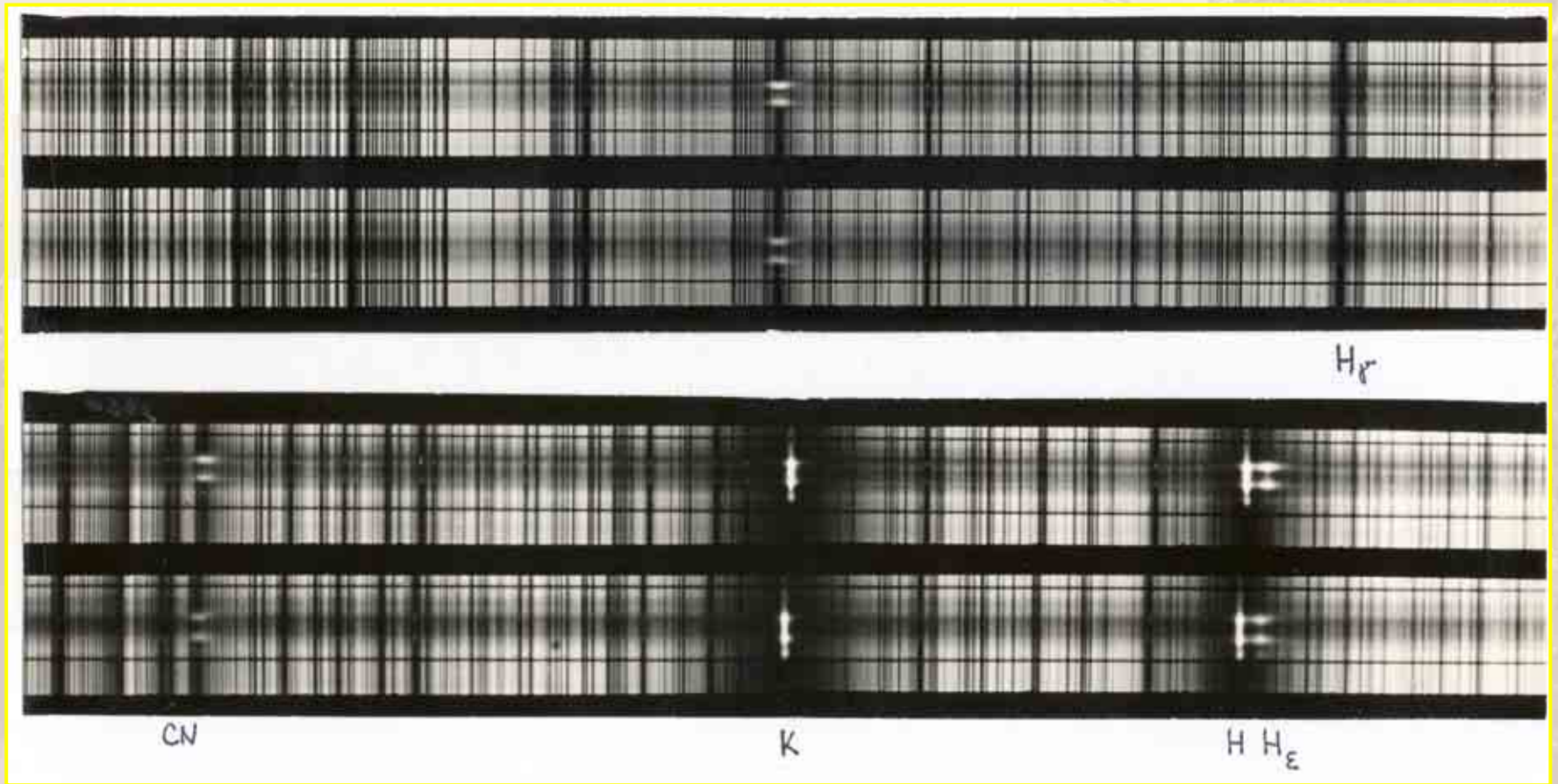

Jeho možnosti využití zatím nemáme zcela přesně ověřeny, ale pracujeme na tom.

Testovací spektra

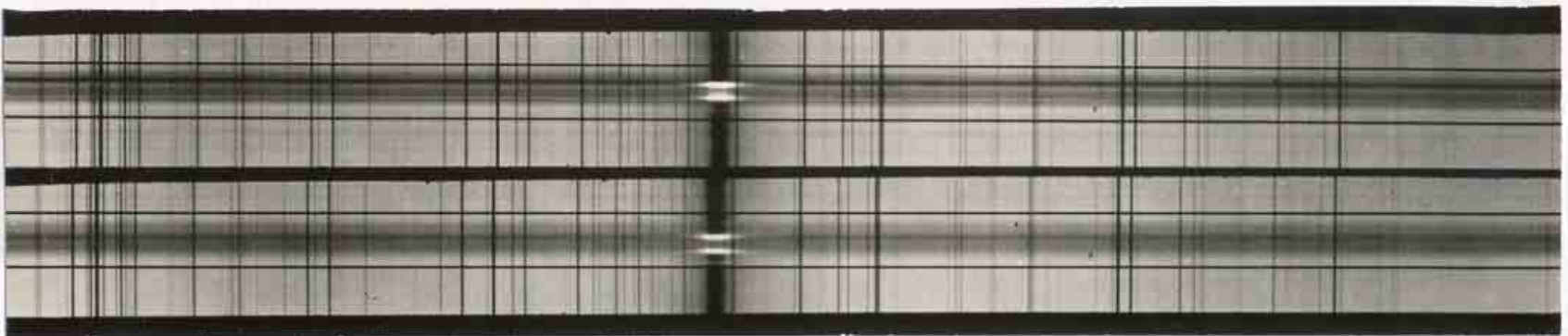
„Velká“ spektra - Ondřejov

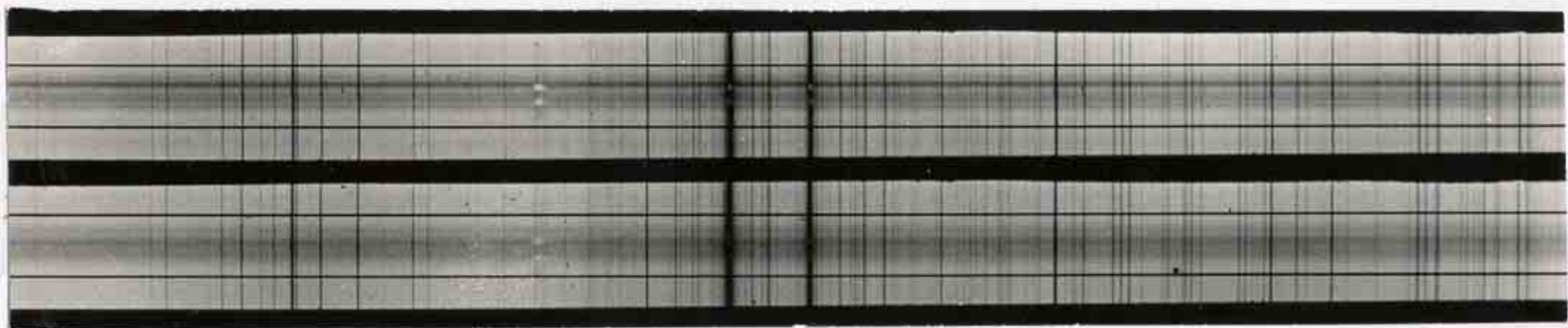
Modrá část spektra

Spektrum sluneční erupce ze dne 18.8.1959 (10:34 UT)

Snímky byly pořízeny na mnohakamerovém spektrografu na AsU
AV ČR v Ondřejově.

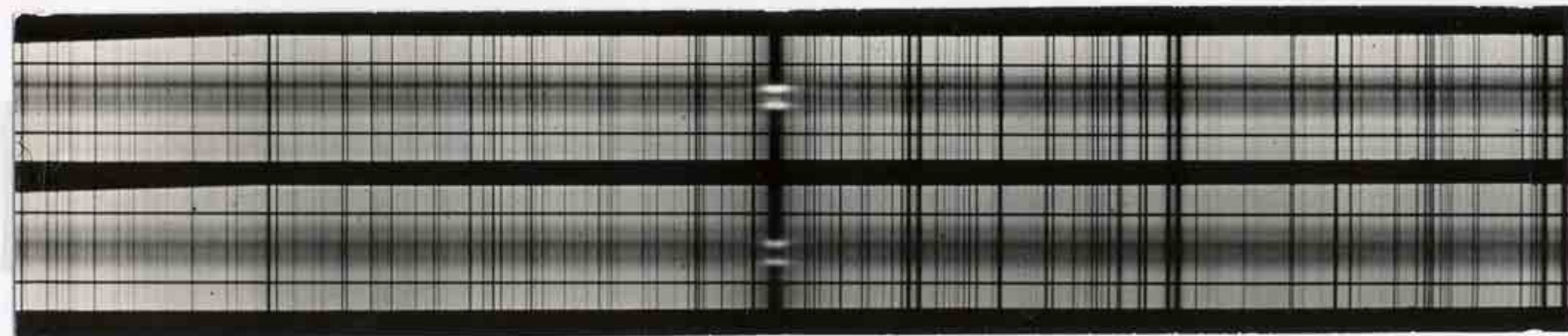

H_{α}

D_2

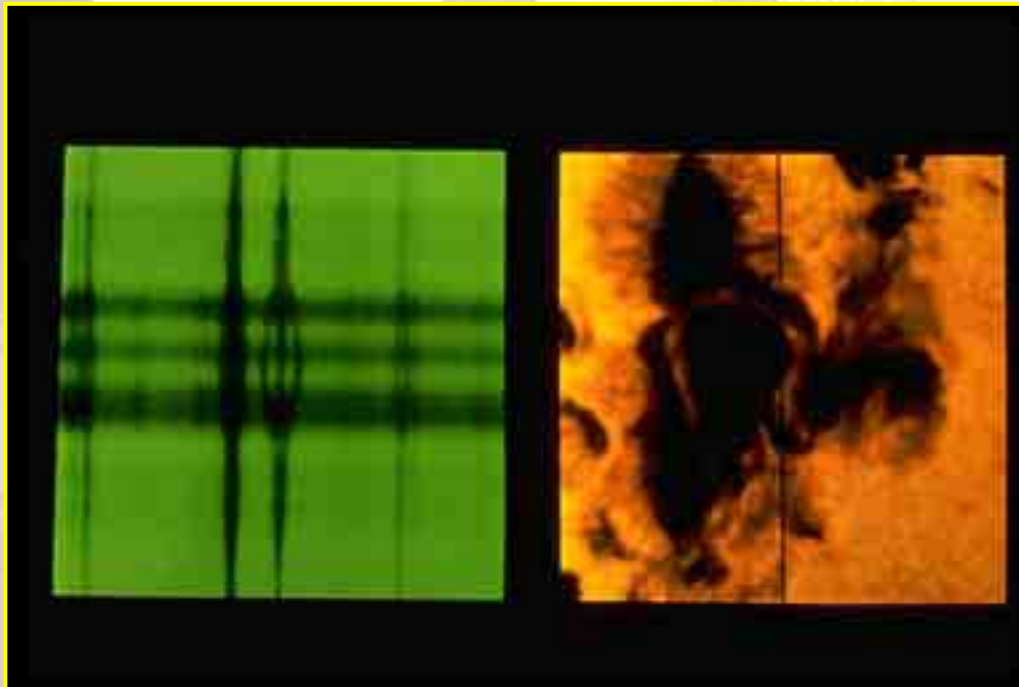
D_1

H_{β}

Magnetická pole - konfrontace

Při pozorování Slunce a projevů jeho aktivity musíme mít na paměti, že naprostá většina dějů podléhá právě magnetickým polím a pro pochopení Slunce musíme magnetické pole znát, měřit, a interpretovat výsledky.

Děkuji za pozornost

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ, Z PROSTŘEDKŮ FONDU MIKROPROJEKTŮ
SPRAVOVANÉHO REGIONEM BÍLÉ KARPATY

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

TRENČIANSKY
SAMOSPRAVNÝ
K · R · A · J

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVANÝ EURÓPSKOU ÚNIOU, Z PROSTRIEDKOV FONDU MIKROPROJEKTOV
SPRAVOVANÉHO TRENČIANSKYM SAMOSPRAVNÝM KRAJOM

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj